

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ret civium animos Episcoporum judicio, ejus
mentio omissa est in canonibus; relictâ inter-
rim consuetudine jam recepta de tractatu
electionis habendo cum clero & plebe ci-
vitatis. Ius itaque Episcoporum canone fir-
matum est. Quod pertinet ad populum,
consuetudini relictum est. Iudicium porrò,
cujus meminit synodus Laodicena, exerce-
cebatur in dispungendis eorum meritis qui
proponebantur vel à clero vel à populo ci-
vitatis, vel etiam à singulis Episcopis. quæ
discussio verbo juris ~~adñeas~~ dicitur. Pro-
nuntiatio verò illius judicij, quo renunzia-
batur antistes, dicebatur ~~zifpuzis~~; ut apud
Gregorium Nazianzenum orat. xix. &
alibi.

V. Ceterum hæc synodus ex omnibus Episcopis provinciæ constare debebat, vel saltem ex tribus præsentibus, qui electionis negotium agebant, judicioque suo quis præficiendus esset decernebant. Quod obtinebat, quoniam absentes consensum scripto dabant rebus gerendis, & tres illi cum Metropolitani auctoritate omnia agebant; qua cessante, omnia fuissent irrita, ut docent canon Nicænus i. v. & vi. & canon xix. Antiocherus. Enimvero si dissidium aliquod inter Episcopos de præficienda persona disceprantes accideret, sententia plurimorum potior erat; quemadmodum dementit canon sextus Nicænus, & xix. Antiochenus.

V I. Synodus autem ista habebatur in civitate sedis vacantis, ut dixi, ne clerici & populus civitatis arcerentur à communione electionis: qui testimonium tamen ferre debebant de persona eligenda, & desideria sua proponere, repulsa quoque dare, si utilitatibus ecclesiastica id expediret. Testimonij ferendi ab aliquo necessitas insinuaturn à canone Laodiceno, qui præcipit probata per longum tempus conversationis viros ad episcopatum esse promovendos. quæ probatio recte institui non poterat nisi adhibitis ex Ecclesia & plebe testibus.

C A P V T I V.

Synopsis.

I. Athanasij electio & ordinatio peracta est in synodo apud Alexandriam habita, iuxta postulationem civium. Probatur ex epistola encyclica Episcoporum Egypti, que extat apud Athanasium.

II. Probatur item ex Athanasio electionem illic debere fieri ubi est copia cleri & populi presentis, id est, in civitate sedis vacantis.

III. Ex eo autem capite validè Constantium Imperatorem & Arrianos exagitat Athanasius, quid Gregorium sibi superposuissent ignotum populo repug-

nanti, sequē expellērent populi gratissimum. Scribit ergo id tentari adversus Apostolorum traditionem & antiquos Ecclesiæ mores.

IV. Eandem canonum violationem in eadem causa Athanasij graviter Arrianis exprobavit Papa Julius. Ex quo colligitur necessarium esse cleri populique consensum in constituendo Episcopo.

V. Tum, Episcopi institutionem à provincia Episcopis in ipsa Ecclesia fieri debere, & promovendum à clero ipsius Ecclesiae petendum.

V. I. Inicitur mentio epistole Concilij Nicensis ad Alexandrinos.

VII. Ex Constantini rescriptis patet quanam Episcoporum partes fuerint in electionibus, quanam vero plebis.

VIII. Eadem praxis confirmatur aliquot exemplis illustribus ex antiquitate.

I X. Probatur etiam ex controversia de episcopatu Ephesino, que agitata est in Concilio Chalcedonensi, Eusebius Episcopus Ancyranus in eodem Concilio dixit habendam provinciam synodum in civitate cui ordinandus est Episcopas.

X. Decretum siebat à Clericis & cibis; quo à Metropolitanu petebatur Episcopi ordinatio, aut eis qui à cibis designatus esset, aut alterius qui esset idonus, arbitrio Metropolitani cum sua synodo.

I. **S**E ne conjecturis solum niti videamus, utrumque probabimus illustribus exemplis electionum actarum post synodus Nicenam. Docebimus itaque & synodus habitam in civitate sedis vacantis ad electionem ordinationemque faciendam, & exploratam prius cleri atque populi sententiam.

Nullis poterat magis patere synodi Ni-
cænae sententia quam Ægyptiis Episcopis
qui paulò post peractum Concilium Atha-
nasium ordinarunt. Illi verò in sua encyclica,
quæ habetur in apologia secunda Athana-
sij, testantur omnem multitudinem popu-
lumque Ecclesiæ catholicæ in unum coa-
ctum, quasi in speciem unius corporis & ani-
mae, clamoribus vociferationibꝫque po-
stulastæ Athanasium Ecclesiæ Episcopum da-
ri, idque publicis votis à Christo expetiisse,
nosque ut faceremus, inquit illi, per multis
dies & noctes jurejurando obtestates fuissē; cùm
interea nec ipsi ab Ecclesia discederent, neque no-
bis discedendi facultatem permitterent. Infra:
Porrò quod nostrum plerique ipsum sub omnium
oculis exclamationibꝫque Episcopum crearent, nos
ipsi testes fide digniores sumus iis qui abfuerunt
& mentiuntur. ὅπις πᾶν οὐ πάθεις Επίσκοπος δὲ λαὸς τὸ^τ
καθολικὸν σκηνωτικὸν ἀστερὲ μᾶς Φωτὸς Εὐ-
μαλος συνεπλυνότας αἰρέσων, ἐκεῖνον αἰσχουρόν
Αἴγαστρον ἐπενεποτοῦ ἡ σκηνωτικὴ τοῦτο μῆτρον
δημοσια. τῷ Χειρῷ, Εἰ τοῦ Ιηταῖος ἀρχιεροῦ ποιεῖ
ἐπὶ πλειστοῖς ιηταῖοῖς εὐρύτας, μήτρα δὲ σκη-
νωτικὸς ἀφιερισμοῖς, μήτρα ιηταῖον τοῖς φι-
σταῖς. Mox: ὅπις πλειονεστὶς ιηταῖος αὐτὸν ἐξαποδ-
ηνοντας ὑπὸ τοῖς πάντοις θεοῖς Εβοαις, μαρτυρε-
πάλιν ιηταῖος ἀξιοποτέροις τοῖς κόπινοις Ειπε-

& Imperij Lib. VIII. Cap. IV. 383

*εἰςών, οἱ χειροτονούσι. Vnde patet synodus
Episcoporum habitam fuisse Alexandriæ,
& electionem ordinationēmque ab iis fa-
ctam juxta postulationes civium, quod hic,
ut in canone Nicæno, significatur dictione
χειροτονεῖ.*

II. Extat Athanasij in epistola ad orthodoxos quærela de Gregorio sibi viventi per vim ab Arrianis subrogato in sede Alexandriae; cuius invasionem ex eo quoque probat, inter cetera, quod ejus electio peracta non fuerit iuxta formam canonum, que debuit fieri κατὰ τοὺς συναποτάκτους λαούς καὶ κατὰ Παῦλον ἥμα τοιαν οὐαγήσατε τὴν λαὸν εἰς τηλευτας τὸν καθεταρίαν. Mox : παρόντας τὴν αίτησιν λαοῦ καὶ κληροῦ : juxta canones ecclesiasticos & Pauli dictum, congregatis populis cum spiritu constituentium, cum Domini nostri Iesu Christi potestate. Mox : populis & clericis qui poscerent presentibus. En locum electionis, scilicet ubi est copia cleri & populi praesentis, idest, civitas sedis vacantis. Præterea clerici & populus congregari debent cum Episcopis qui di successore tractant, & eorum spiritui esse conjuncti, id est, ab eorum judicio pendere, illisque decernentibus obsequi. Alludit hoc loco ad locum Pauli 1. Cor. 5, ubi congregatis Corinthiis cum spiritu Pauli excommunicatur incesti reus ille, quam loquendi formulam eleganter trahit ad explicandam Episcoporum & populi confessionem ad constituerendum novum Episcopum.

III. Eandem Constantij & Arrianorum vim eleganter exagitat in epistola ad solitariam vitam agentes, docētque illos & Apostolorum constitutionem & antiquos Ecclesiæ mores constituendi Episcopos evertisse, quod Gregorium ignotum populo repugnanti cum minis & manu militari obrudere, & Athanasium expellerent populis gratiflimum. οὗτος ἐπειδόντες ἀλλασσει νόμους, ταῦταν μὲν εἰς κατεύθυνσιν διά της Αποστολῶν διατάξεων, ταῦτα δὲ εἰς εἰκασίαν αἱλάθαι ἔθνη, Εγενόντοις οὐ πολὺ πρότοις τούτοις κατατάσσονται. ἐξ ἀλλων γὰρ τόπων, Καὶ τοῦτο πεπικράτηται μοναχοῖς, οἷς τραβαντας οἴκοις παρατέλλεται, ὡρὸς τούς μὴ βέλοντας λαζαρίδες, Καὶ αἱ γραῦσσαις οὐ τούτοις λαζαρίδες, σκεπαῖσι φέρονται τοὺς αἰπειλαῖς Καὶ ἡρῷος δικαιάς γεγενναται. Hic (Constantius) excoigitavit quo pacto legem alteraret, dissolvens Domini constitutionem per Apostolos traditam, & mores Ecclesiæ immutans, novumque excoigitans constituendorum Episcoporum modum. Ex aliis quippe locis, & quinquaginta mansionum intervallo diffusis, ad populos nolentes cum militibus Episcopos mittit, qui loco justitiae que de illis effet apud populos, minas & literas ad judices deferunt. Ex quo testimonio habemus disertè juxta Apostolo-

rum instituta & mores Ecclesiae præficiendum Episcopum notum esse debere populis, atque gratum, nec invitis illis & repugnantibus per vim obtrudendum. Etenim, ut in eadem epistola monet Athanasius, amari non potest à populis ille quem nolunt, nec ei credere liberos suos possunt *cujus* nec *vitan* nec *conversationem* nec *prorsus quis est* no-*runt*. Ἀλλὰ διὸν, Εἰ τὰς αὐταρχίας, Εἰ τὰς εὐ-*γένειας*.

IV. Graviter eandem canonum violationem Arrianus Gregorium obrutudentibus expobrat Iulius primus Pontifex Romanus apud Athanasium in apologia secunda, iis verbis quæ jura ecclesiastica infraacta ostendunt, non solum in expellendo Athanasio, sed etiam in constituendo Gregorio; qui nec ab Episcopis, nec à Presbyteris, nec à populo postulatus esset, nec illis cognitus, nec apud eos baptizatus. quæ docent cleri populi consensum necessarium in constituendo Episcopo. Ποιῶ καὶ ἐκκλησίας, η̄ ποιὰ περιέσθε τοπολικὴ τοιαῦτη, οὐτε εἰργασίας ἐκκλησίας, οὐ τιπιστόπον ποιεύσης ὅμοιοιν ἔχοντας τοὺς ἐπισκόπους ἢ Αλεξανδρεῖα Αἰγαίας, Ἀσσυρίας Γρηγεροῦ, Σειρ εἰδὸν τὸ πλέον, μήτε Εκκλησίας, μήτε μητροπολιθον τοῖς πολεσι, μὴ αἰσθῆται τῷ τε τεῖχος τείχεων, μὴ παρ' ἀποκείμενα, μηδὲ λαζανά; Qualis est ecclesiasticus canon, aut qualis huiusmodi apostolica traditio, ut in pace agente Ecclesia, tantisque cum Episcopo Alexandrie Athanasio concordantibus Episcopis, Gregorius mitteretur a civitate quidem peregrinus, nec ibi baptizatus, nec multis notus, nec à Presbyteris, nec ab Episcopis, nec à populi postulatus?

V. Quæ autem eodem loco verba sub-
junguntur, docent institutionem à provin-
cia Episcopis in ipsa Ecclesia fieri debere, &
promovendum à clero ipsius Ecclesiae peti-
tio[n]e. Et idem à patribus sicut etiam
et cunctis patribus patrum quodlibet, an enim autem à
cunctis, aut aucto[r]um etiam ex parte, aut aucto[r]um ex parte
patrum, tamen est ut episcopi electione, ut patrum electione
patrum, qui illi post electionem patrum
constitutio[n]em. Constitutionem adeo illegitimè &
preter canonem ecclesiasticum fieri non oportebat;
sed in ipsa Ecclesia, ex ipso sacro, ex ipso
clero, qui in provincia sunt Episcopos oportebat
constituere. His verbis respicit & explicat ca-
nonem illum quartum Nicænum de quo
agimus.

VII. Possem Concilij Nicæni epistolam ad Alexandrinos adducere ; qua statuit ordinatum à Meletio Episcopum obeunt catholicæ partis Episcopo in eadem civitate substitui posse si populus eum eligat , idque decreto suo confirmet Alexandrinus Episcopus . Sed isto loco non agitur de libera-

electione, sed de remedio schismatis.

VII. Testimonis ecclesiasticis subjun-
gemus Constantini quoque rescripta, tum
ad Nicomediensium Ecclesiam apud Theo-
doretum lib. i. cap. xx. quam hortatur ut
fidelem Episcopum eligat, *quod nunc quidem
in vestra est potestate, & vestri dudum esse ju-
dicij oportuit, ἀπὸ τοῦ παρόντος εἰς τὸν δὲ,
ὅτι πάλαι ἐχεῖν & ὑμετέρας κείσθων
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἶναι οὐ κο-
νικός τοῦτον*. apud Eusebium de vita Constan-
tini lib. iii. cap. lvi. Sed capite lviii.
adducit ejusdem Constantini epistolam ad
Theodotum Laodicenum Episcopum &
alios, qua docet studia plebis & Episcopo-
rum conjuncta fuisse in petenda translatione
Eusebij ad Ecclesiam Antiochenam: *καὶ τῶν
ταῦτα, καὶ τὴν ὑμετέρας παραγόμενα συνέσθε ταῦτα*.

VIII. Nostra illa definitio probatur
quoque ex consequentis ætatis electionibus
insignioribus, quarum solum memoriam
scriptores conservarunt. Vacanti Cæsareen-
si Ecclesia in Cappadocia, ex Diamei obitu,
dandus erat successor. Convenient eam
ob rem Episcopi Cæsaream, dissidentibus
que inter se civibus, cum alius alium pro-
poneret, tandem cum in Eusebium catechu-
menum consensissent omnes, illum sibi con-
stitui ab Episcopis extorserunt, teste Grego-
rio Nazianzeno in oratione de obitu pa-
tris. Eusebio mortuo, Episcopi Cæsaream
convenere ad electionem Pontificis. Gre-
gorius pater absens scripto in Basiliūm con-
fessit; & porrò ad ejus causam juvandam,
ægro licet corpore, in urbem se contulit;
& tandem juxta vota cleri, monachorum,
honoratorum, curiæ, & plebis, electio de-
creta est ab Episcopis, ordinatusque Basiliūm;
ut pater ex superiori oratione Grego-
rij Nazianzeni, & ex ejus epistola xxi.

Flaviani Antiocheni electio & ordinatio
facta est Antiochia ab Episcopis provinciæ
& totius orientalis Dicceceos, tota Eccle-
sia suffragante, ut docet synodica Concilij
C.P. anni cccc xxxi. qua Nectarium quo-
que à synodo Oecumenica, clero & civita-
te universa suffragante, constitutum testa-
tur. Gregorij Nysseni ea tempestate dele-
ctum & ordinationem à synodo provinciæ
factam ipsem scrispsit; in eoque se Flavia-
no exæquat. *ἴση τῷ τοῦδε καὶ μᾶλις γένεται
αὐτοτέρας ἡβῆς ἡ περιουσία.*

IX. Vigebat mos ille in aliis quoque Ec-
clesiis; ut ostendi potest ex undecima actio-

ne Concilij Chalcidonensis, in qua tracta-
tur de controversia Bassiani & Stephani ob
Ephesinum episcopatum. Stephanus enim
docere contendens electionem suam factam
juxta canones, ait: *Me quadraginta Episcopi
Asiani, suffragio & nobilium & totius re-
rendissimi cleri & omnis civitatis, ordinaverunt:
Ψήφῳ καὶ λαμπροτάτοις, καὶ τὸν δέκατον, καὶ
τὸν εἰδανεῖται παντὸς κλήρου. Negotium quo-
que istud rectè ab Eusebijo Episcopo Ancy-
ra, qua est metropolis Galatia, explicata
tur in actione decima sexta. Etenim cùm
ageretur de Metropolitanorum ordinatio-
nibus à sede Constantinopolitana peragen-
dis, docet gravissimum detrimentum civi-
tatis exinde creandum iri, ob sumptus
immenso quibus atterentur; sed servando
esse canones, qui præcipiunt in civitatibus
ipsis habendam provinciæ synodus, & ab
ea constituendos Episcopos, quos ipsa pro-
baverit, à civitate sibi propositos. Si enim
non in civitatibus hi qui eliguntur à civitate
ordinantur à synodo provinciæ comproba-
ti, solvuntur substantia: *ἴσα γάρ τοι τὸ πόλε-
σιν αὐταῖς, οἱ Ιηριζεῖσθαι τοῦτο τὸ πόλεσιν, γι-
ροτοντεῖσθαι τοῦτο τὸ πόλεσιν, καὶ τοῦτο τὸ πόλεσιν
δεκαπάτεροι, λιοντεῖσθαι αὐτοῖς.* Huius incommo-
do mederi se posse existimarent judices im-
peratori, decernentes ut à Clericis metro-
poleos, à possessoribus, & clarissimis viris, tum
etiam à provinciæ Episcopis, fiat decretem
electionis ejus personæ quam dignam epis-
copatu judicaverint; gestisque ad Archiepi-
scopum Constantinopolitanum delatis, pe-
nes illum sit ut ad se evocet electum Con-
stantinopoli consecrandum, aut ex ejus per-
missione, *καὶ τὸν διατονικὸν αὐτοῦ*, in provincia
ordinetur. Reliqui vero singularum civita-
tum Episcopos ordinandos à Metropoli-
no & à provinciæ Episcopis.*

X. Quem autem modum servarent in
singulis civitatibus addiscere possumus ex
xiiii. actione: ubi Eunomius Nicomedie
Episcopus, qua erat Bithynia metropolis,
conqueritur adversus Anastasium Nicæ
Episcopum; qui ex eo quod Nicæ civitas
jure metropoleos donata fuerat per rescriptum
Valentis, Episcoporum ordinationes
in quibusdam civitatibus sibi vindicabat, &
specialiter Basiliopoli. Eunomius autem,
ut probet ad se jus istud pertinere, ait:
*Ostendo decreta Basiliopolitanorum, ubi roga-
verunt de Episcopo. Tu ostende ubi roga-
verunt Nicenum ut eis daret Episcopum.* Decretum
itaque siebat à Clericis & civibus; quo à
Metropolitano petebatur Episcopi ordina-
tio, aut à civibus designati, aut alterius
qui esset idoneus, arbitrio Metropolitani
cum sua synodo. Etenim (ut recte observat
Atticus

& Imperij Lib. VIII. Cap. V. 385

Atticus Nicopoleos in veteri Epiro in eadem actione xiiii. regula ita præcipit, ut in unaquaque provincia Metropolitanus habeat potestatem, & ipse constitutus omnes qui in ea provincia sunt Episcopos. Decreti facti à Gangrenibus & sibi oblatis meminit Eusebius Ancyra actione xv.

C A P V T V.

Synopsis.

I. Paulatim à veteri regula discessum est in Oriente & in Occidente. Orientales Metropolite synodus Episcoporum ad suas urbes traxerunt quando agebatur de ordinando Episcopo exigua Ecclesia. Unde sequitur non semper expectata fuisse Clericorum & ci-vium suffragia.

II. Zonaras induxit id putat à synodo Nicana. Ex canone xviii. Antiocheno colligimus Episcopos electos & consecratos aliquando fuisse extra sedem vacantem, tum etiam absque populi consensu.

III. Attamen si non accederet populi suffragium, periculum erat ne consecratus à populo recusaretur. Probatur ex eodem canone Antiocheno. Quae synodus dici debet recta & perfecta.

IV. Ex Basili quoque facto ostenditur Episcopum electum & consecratum à Metropolitanano extra Ecclesiam vacantem, & absque prævio populi consensu; cui tamen relinquuntur licentia recusandi Episcopi.

V. Plebi Episcopum postulare poterat à synodo; sed Dei est designare præsidendum, nempe synodi judicio. Probatur ex Basilio.

VI. Populus nullum Episcopum sibi proponere potest absque iudicio synodi; ut patet ex canone xvi. Antiocheno.

AT T A M E N dissimulari non debet quin paulatim ab hac regula discessum fuerit in Oriente & Occidente, sed diverso modo. Quippe Orientis Ecclesiæ, licet in majoribus Ecclesiis ordinandis veterem ritum retinerint, attamen in aliis tenuioribus Metropolita ad suas urbes synodum Episcoporum traxerunt, & per consequentiam, Clericorum & civium consilia arque testimonia non semper expectarunt. Incommodum illis erat in parvo oppido synodum habere, electiones per disensionem civium & criminum objectiones protractas agere, sumptibus atque dispendiis onerari. Quare cùm Nicænus canon de synodi loco nihil disertè constituisse, nec de cleri populique testimonio, liberum sibi esse purarunt Episcopi ex arbitrio Metropolitani apud eum synodum pro gerendis electionibus habere.

II. Zonaras quidem tradit synodum in canone quarto Nicæno commemoratam habendam in urbe metropoli. quod ex posterioris ætatis moribus sibi persuaserat. Quod

Tom. II.

nos evincemus ex Antiocheno canone xviii. ex quo colligitur Episcopum electum & consecratum aliquando extra sedem vacantem, tum etiam absque populi consensu: si quis Episcopus ordinatus ad paraciam cui est electus minimè accesserit, non suo vitio, sed quod eum populus viter, (vel, reddendo exactius ipsa verba, propter populi recusationem, ἀτο δια τινὲς λαζαροὶ θεοὶ) aut propter aliam causam, non tamen ejus vitio perpetrata, hic & honoris sit & ministerij particeps, dummodo nil molestus Ecclesie rebus existat ubi ministrare cognoscitur. Quem etiam observare conveniet quidquid synodus perfecta provincie quod vim suam fuerit judicando decreverit.

III. Attamen si non accederet populi suffragium, periculum erat ne consecratus à populo recusaretur, ut docent hujus canonis verba. Sed synodi statim ea de re habenda cognitione, an justa esset recusatio, discutiebatur: qua synodus τέλεια esset & perfecta, id est, ex Metropolitanis & Episcoporum praesenti conflata. Canon quoque decimus septimus Antiochenus decernit quid constitendum sit adversus Episcopum qui postordinationem non vult proficiere ad Ecclesiam sibi concreditam, quod evincit alibi consecratum fuisse.

IV. Ex isto usu factum ut Basilis anno trecentesimo septuagesimo, post suffectionem à se cum synodo sua Euphronium in Episcopali sede Nicopoleos, senatum ejus urbis hortetur ad sufficiendum Episcopum: quoniam, inquit, eorum consensu negotium illud perfici debet. Habes hic Episcopum electum & consecratum à Metropolitanano extra Ecclesiam vacantem, & absque prævio populi consensu; cui tamen facultas recusandi Episcopi relinquuntur. Elegantia sunt Basilij verba epist. cxciv. Λίγοι τὰς συναντίας οἰκουμενικῶν ἐδύνατο πεπειράσθαι τὸν αρχιεπίσκοπον αὐτῶν, βελότε, εἴ τις κατέβιοντες ἐπέθυμοι πειράσθαι τὸν δεδομένον ὑπὸ Κηπούσου, καὶ τὰς αὐτὰς τὴν πέλεγος ἔχοντες πεπονισθαι. Dispensationes Ecclesiæ sunt quidem ab iis quibus earam cura credita est, à populis vero confirmantur. Nunc itaque quod erat in Deo dilectissimis Episcopis impletum est s quod vero reliquum est, vos respicit, ut datum vobis Episcopum ex animo complecti, & extraneorum tentamenta fortiter repellere. Utitur verbo οἰκουμενικός, quod etiam usurpatur in secundo canone Constantinopolitana synodi, ad designandas quæ ab Episcopis in Ecclesia sunt dispositiones.

V. Attamen hæc synodi metropoliticæ
CCc

Vide Bilezij Notas ad Agobard. pag. 100.